

Marktontwikkelingen vierde kwartaal 2011

Beleggen voor uw DC-pensioen

In deze update leest u over de ontwikkelingen op de financiële markten en over de resultaten van de beleggingsfondsen waarin SPIN uw DC-pensioen belegt.

Economie

Europese schuldenproblemen

In het vierde kwartaal was de Europese schuldencrisis opnieuw het belangrijkste onderwerp in het financiële nieuws. De onrust op de markt voor Europese staatsobligaties was opnieuw erg groot.

De Europese Centrale Bank kocht Italiaanse, Spaanse en Portugese staatsobligaties op om de obligatiemarkt van deze landen te ondersteunen. Toch stegen de rentes in deze landen fors. De Griekse situatie bleef ook problematisch en de angst nam toe dat ook Portugal te maken zou kunnen krijgen met vergelijkbare problemen als in Griekenland.

Wel nam in het vierde kwartaal het vertrouwen toe dat er een oplossing zou komen door de vele gemaakte politieke afspraken.

① Meer over de schuldenproblemen in Europa

Verlaging kredietwaardigheid

Kredietbeoordelaar Standard & Poors gaf aan te overwegen het oordeel over Frankrijk en Oostenrijk naar beneden aan te passen, waardoor de rente in beide landen opliep.

Verwachtingen voor 2012 wereldwijd

Door de aanhoudende zorgen over de overheidsschulden in Europa zijn de economische groeivoorzichten voor Europa somber. Uitzondering is Duitsland, waar veel cijfers wijzen op een wat positiever beeld. Ook de Verenigde Staten laten een licht herstel zien.

De Japanse economische groei daalde in 2011, mede door de negatieve gevolgen van de aardbeving. De verwachting voor 2012 is dat de economie weer kan groeien met 2%.

De Chinese economie groeide in 2011 met iets minder dan 10% wat voor Chinese begrippen 'laag' is. In 2012 is de verwachting dat de groei zal afnemen tot 8%.

Prijzontwikkeling

In december stegen de prijzen in Europa met gemiddeld 2,8%. In september bedroeg de inflatie nog 3,0% en de verwachting is dat de prijsstijging verder zal afnemen als gevolg van de gematigde economische groeiverwachtingen.

① Meer over inflatie

Verzwakking euro

Door de Europese schuldencrisis daalde de waarde van de euro verder ten opzichte van andere valuta's. De euro verzwakte in het vierde kwartaal gemiddeld 4% ten opzichte van het Britse pond, de Amerikaanse dollar en de Japanse yen.

Aandelenmarkten

De aandelenkoersen herstelden wereldwijd sterk na de forse dalingen in het derde kwartaal. De daling van de euro in combinatie met het niet-afdekken van het valutarisico leverde een extra rendement op ten opzichte van wel afdekken.

① Als de verwachting over bedrijfswinsten verbetert, dan stijgt de waarde van aandelenfondsen. Waarom?

Obligaties

De sterke daling in het derde kwartaal van de rente op Europese obligaties van AAA-landen als Duitsland en Nederland zette door in het vierde kwartaal. De 30-jaars (swap)rente daalde van 2,7% naar 2,6%. Hierdoor stegen de obligatiekoersen.

Beleggers bleven een voorkeur houden voor de meest kredietwaardige staatsobligaties. Het rendement op EMU-staatsobligaties uitgegeven door AAA-landen was hierdoor positief in het vierde kwartaal. Het rendement op obligaties uitgegeven door niet-AAA-landen was daarentegen negatief.

① Waarom dalen de obligatiekoersen als de rente stijgt?

Marktontwikkelingen vierde kwartaal 2011

Beleggen voor uw DC-pensioen

Geldmarkt

De Europese Centrale Bank (ECB) verlaagde de rente begin november van 1,5% naar 1,25%. Hiermee werd de kredietverlening gestimuleerd.

Beleggingsprofielen

In de beleggingsprofielen wordt belegd in een mix van aandelen en obligaties.

Het aandelengedeelte bestaat voor 40% uit aandelen van bedrijven wereldwijd (Aandelen Wereldwijd) en voor 60% uit aandelen van Europese bedrijven (Euro Aandelen).

Het obligatiegedeelte bestaat uit obligaties uitgegeven door overheden met de hoogste kredietwaardigheid uit het eurogebied met een lange looptijd.

Aandelen Wereldwijd Het Wereldwijde Aandelenfonds behaalde in het vierde kwartaal een rendement van 11,3% in euro's. Over geheel 2011 was het rendement -2,0% in euro's.

Het Wereldwijde Aandelenfonds belegt in aandelen in de regio's Verenigde Staten, Europa en in Azië. Dit aandelenfonds belegt passief en belegt daarom hetzelfde als de benchmark, de MSCI Wereld Index.

- ❗ Wat is een benchmark en wat houdt passief beleggen in?

Euro Aandelen Het Euro Aandelenfonds behaalde in het vierde kwartaal een rendement van 5,7% in euro's. Over heel 2011 bedroeg het rendement -14,4% in euro's.

Het Euro Aandelenfonds belegt in EMU-landen en daarom niet in het Verenigd Koninkrijk. Dit fonds belegt passief en belegt daarom op dezelfde manier als de benchmark, de MSCI Euro Index.

Obligatiefonds Dit fonds belegt in obligaties met een lange looptijd uitgegeven door overheden van landen die meedoen aan de euro.

Tot en met december werd alleen belegd in die landen die het beste hun schuld kunnen terugbetalen (hoogste kredietwaardigheid, AAA).

In januari 2012 is dit beleid aangepast naar landen met een kredietwaardigheid AA, om voldoende spreiding in het fonds te houden. Dit is gedaan naar aanleiding van de aankondiging van de kredietbeoordelaar Standard & Poors om de kredietwaardigheid van Frankrijk en Oostenrijk te verlagen naar AA.

Het obligatiefonds behaalde het vierde kwartaal een rendement van 0,9%. Over heel 2011 was het rendement 14%.

- ❗ Wat is kredietwaardig?

Schuldenproblemen Europese landen

In 2008 en 2009 waren het vooral de grote financiële instellingen die wankelden. In 2010 was het de beurt aan landen. Eerst raakte in 2009 Griekenland in ernstige financiële problemen. In de loop van 2010 volgde Ierland en Zuid-Europese landen zoals Portugal. Het grootste probleem bij deze landen is het gebrek aan vertrouwen van beleggers dat deze landen in staat zijn hun schulden terug te betalen. De rente loopt vooral in deze landen daardoor sterk op. Dit is een teken van een dalend vertrouwen in deze economieën.

Om de financieringsproblemen op te lossen is in Europees verband een reddingspakket afgesproken. In aanvulling hierop besloot de Europese Centrale Bank tot het opkopen van obligaties van deze landen.

Beleggers bleven echter bezorgd over de lange termijn oplossingen, omdat daarvoor ingrijpende bezuinigingen noodzakelijk zijn.

Wat is inflatie? Inflatie is het stijgen van de prijzen. Het omgekeerde van inflatie is deflatie en dat betekent dat prijzen dalen.

Het inflatiepercentage dat u wellicht in de media tegenkomt, is afgeleid van een zogenaamde consumenten prijs index (CPI) berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Het CPI is een cijfer dat de gemiddelde prijsverhogingen aangeeft van

Marktontwikkelingen vierde kwartaal 2011

Beleggen voor uw DC-pensioen

goederen en diensten die de Nederlandse gezinnen voor hun levensonderhoud kopen. Het rendement dat u behaalt op uw beleggingen is een nominaal rendement. Wanneer we van dit nominaal rendement de inflatie aftrekken, krijgen we een reëel rendement.

Wat is een benchmark? En wat houdt passief beleggen in?

Benchmark Een benchmark is een meetlat waartegen het rendement van beleggingen kan worden afgezet. Vaak is dit een veelgebruikte index (zoals de AEX Index, Dow Jones Index etc.).

Passief beleggen Bij passief beleggen is de doelstelling van het beleggen het rendement van een gekozen benchmark te evenaren. Om dit te bereiken, wordt de samenstelling van de beleggingen van de gekozen benchmark gevolgd.

Een andere vorm van beleggen is actief beleggen. Het doel van actief beleggen is om een hoger rendement te behalen dan het gemiddelde. Het gemiddelde is vaak een veelgebruikte beursindex, ofwel een benchmark. Zo probeert bijvoorbeeld een actieve aandelenbelegger om extra rendement te behalen ten opzichte van een benchmark door extra te beleggen in bepaalde bedrijven waarvan hij de hoogste rendementen verwacht.

Wat is een obligatie? Het beleggen in een obligatie komt neer op het verstrekken van een lening. Als men een lening verstrekt, dan wordt dit bedrag terug ontvangen wanneer de lening afloopt.

Obligaties worden beschouwd als een beleggingsvorm met weinig risico (risicomijdend). Dit betekent echter niet dat obligaties zonder risico zijn. Zo is het bijvoorbeeld van belang hoe kredietwaardig de partij is die de obligaties uitgeeft. Er is namelijk altijd een kans dat diegene die de obligatie uitgeeft de rente uiteindelijk niet kan betalen. Zowel de overheid kan een obligatie uitgeven (staatsobligatie) als een bedrijf (bedrijfsobligatie).

Om beleggers te compenseren voor het risico dat de obligatie niet kan worden terugbetaald, betalen minder kredietwaardige partijen een hogere rente.

Wat is kredietwaardig? De term kredietwaardigheid geeft aan in hoeverre een land in staat wordt geacht schulden terug te betalen. Onafhankelijke bureaus beoordelen deze kredietwaardigheid en geven hier een zogenoemde rating voor. De hoogste kredietwaardigheid wordt aangeduid met AAA.

Looptijd Er bestaan obligaties met een korte looptijd en met een lange looptijd (variërend van één dag tot meer dan 30 jaar). Op al deze obligaties bestaan er verschillende rentetarieven. De korte rente is de vergoeding voor leningen (obligaties) met een korte looptijd, en de lange rente voor leningen met een lange

looptijd. Zowel de korte rente als de lange rente kan stijgen en dalen.

De lange rente is doorgaans hoger dan de korte rente. Dit komt doordat men in het algemeen voor het uitlenen van geld voor een langere periode ook een hogere vergoeding wil hebben.

Waarom daalt de waarde van het Obligatiefonds als de rente stijgt (en andersom)? Stel dat aan het begin van het kwartaal, de rente in de markt voor een bepaald type lening (obligatie) 6% per jaar is en stel dat de manager van het Obligatiefonds besluit, in ruil voor deze rentevergoeding van 6% per jaar, voor € 100 een dergelijke lening te verstrekken. De waarde van een belegging is gelijk aan wat er in de markt voor moet worden betaald, in dit geval dus € 100.

Wat is de waarde van deze obligatiebelegging aan het eind van het kwartaal?

Als de rente gelijk blijft, dan zou de belegging aan het eind van het kwartaal weer voor € 100 van de hand gedaan kunnen worden. De opbrengst is dan een kwart van de jaarlijkse rentevergoeding. De waarde van de belegging zelf blijft gelijk (€ 100). Als de rente stijgt, naar bijvoorbeeld 7%, dan wordt een lening waarop 6% wordt vergoed, minder interessant. Immers, andere beleggers zullen minder dan € 100 euro willen betalen om de lening over te nemen omdat er minder wordt vergoed dan in de markt.

Marktontwikkelingen vierde kwartaal 2011

Beleggen voor uw DC-pensioen

Waarom stijgt de waarde van aandelen als de verwachting over bedrijfswinsten verbetert (en andersom)?

Bij het beleggen in een aandeel verstrekt men geen lening, maar koopt men een deel van het bedrijf. Men wordt mede-eigenaar van een onderneming. Dit betekent dat men geen enkele zekerheid heeft over hoeveel de belegging in de toekomst waard is of over hoe hoog de vergoeding wordt. De waarde van een belegging in een aandeel hangt geheel af van hoe goed men verwacht dat een bedrijf in de toekomst zal gaan presteren en in hoeverre deze verwachtingen al in de prijs van het aandeel zijn verwerkt.

Wat is de waarde van de belegging aan het eind van het kwartaal? Als er aan het eind van het kwartaal aanleiding is om te verwachten dat de winst van dit bedrijf in de toekomst hoger zal zijn dan aan het begin van het kwartaal werd verwacht, dan zal men in de markt bereid zijn om aan het eind van het kwartaal meer dan € 100 voor het aandeel te betalen. De waarde van het aandeel is dus gestegen, omdat de winstverwachting is toegenomen.